

Facebook var nøglen til indsamling af data for den færøske harejagt

Harejagten på Færøerne er slut i denne omgang. I alt blev der nedlagt 9.318 harer, som blev skudt på 1.123 ture i 348 jagtområder. I det bedste jagtområde blev der skudt 214 harer, og på den tur, hvor der blev skudt flest harer, fik 8 jægere 66 harer. Det mest almindelige udbytte var dog en til fire harer pr. tur. Tallene viser, at der er stor forskel på de forskellige jagtområder, hvor 25 % af alle harerne blev skudt i 5 % i de områder.

Harejagten på Færøerne foregår i perioden fra 2. november til 31. december. Ifølge loven må jagten kun udføres med haglgevær og må kun foregå i dagslys. Det er ikke tilladt at gå på jagt søn- og helligdage, så den samlede jagtsæson er således ca. 50 dage om året.

I modsætning til i Danmark og i mange andre lande, er det ikke et krav på Færøerne, at man skal have jagttegn for at gå på jagt. Hvis man er over 18 år, kan man købe sig et gevær, og det er for så vidt den eneste forudsætning for at gå på fugle- eller harejagt på Færøerne. Der er selvfølgelig begrænsninger på, hvilke fuglearter man må jage, og hvornår man må skyde dem. Hvis man skal på harejagt, er det selvfølgelig nødvendigt at have tilladelsen i orden. Den færøske udmark er opdelt i 454 områder, hvor ejeren af området har rettighederne - også rettigheden at gå på jagt. Ejeren kan så enten selv benytte sig af denne rettighed, eller han kan vælge at sælge den videre. Det mest almindelige er, at tilladelsen sælges på auktion, en uges tid før jagtsæsonens start - som oftest for en sæson ad gan-

gen. Prisen for retten til harejagt varierer meget for de forskellige områder, og det kan være alt fra under tusind kroner for en sæson til over 30.000 kr. for de bedste områder.

Haren på Færøerne

Den hare, som i dag findes på Færøerne, er sneharen, *Lepus timidus*. Den blev indført som jagtobjekt til Færøerne i 1855 og 1858 fra det norske område Kragerø, som ligger på vestsiden af Oslofjorden. Det var dog ikke det første forsøg med at udsætte harer på Færøerne, da der allerede i 1831 eller 1832 var gjort forsøg med at udsætte danske harer, sydharen (*Lepus europeus*), men det lykkedes ikke. Det gjorde forsøget med de norske harer derimod. Fire harer blev udsat hvert af årene på hovedøen Strømø. De klarede sig godt, og formerede sig hurtigt på øen, hvor rovfugle var deres eneste fjende. Ni år efter udsættelsen skriver sysselmand H.C. Müller "Der er tusinder nu på øen. Man kan skyde tyve på en dag i fjeldene, og det vil være umuligt at udrydde dem igen". Senere blev harerne også

sat ud på de andre øer, og findes i dag på 15 af de tilsammen 18 øer, som Færøerne består af. Udover Færøerne, findes sneharen i dag i Skotland, Irland, Skandinavien, Finland, i den nordlige del af Rusland og i Sibirien. En lille harebestand findes også i Alperne og på den japanske ø Hokkaido.

Indsamling af jagtdata

Selv om der har været harejagt på Færøerne i mere end 150 år, har man

FÆRØSK HAREJAGT

Den færøske harejagt foregår i fjeldene i perioden fra 2. november til 31. december. Udmarken er delt op 454 jagtområder. Retten til harejagt tilhører ejeren af jorden. Ejeren kan så enten selv benytte sig af denne ret, eller sælge den videre. Prisen for jagttilladelse for en sæson kan være alt fra under 1.000 kr. for de billigste til mere end 30.000 kr. for de bedste områder.

ikke nogen officiel jagtstatistik for, hvor mange harer, der skydes pr. år, og man har heller aldrig foretaget nogen bestandsundersøgelse. Derfor ved vi stadigvæk ikke, hvor stor den færøske harebestand egentlig er, eller hvor mange harer, der bliver skudt pr. år. Da disse oplysninger er væsentlige for en bæredygtig udnyttelse af harebestanden, begyndte jeg i 2012 at registrere, hvor mange harer, der egentligt bliver skudt. Resultatet var overraskende. I alt blev der det første år registreret 5.381 harer, som blev skudt på 649 ture i 199 områder - fordelt på hele Færøerne. Da registreringen i 2012 var et pilot-projekt, der udelukkede var baseret på frivillige indrapporteringer, fik jeg selvfølgelig ikke fat på alle tallene. Præcis hvor stor en andel, det var lykkedes at få fat på, vides ikke, men ved at antage, at jeg havde fået fat på 75 % af tallene, kunne jeg regne mig frem

til, at det samlede antal nedlagte harer på Færøerne i 2012 har været ca. 7.000. Antallet var overraskende, fordi man i de færøske biologilærebøger kunne læse, at den samlede harebestand nok var ca. 5.000 harer, og nu, hvor man havde nogle foreløbige tal at holde sig til, viste det sig, at man havde skudt ca. halvanden gang så mange harer, som man antog den samlede harebestand at være. Det kunne selvfølgelig ikke have ladet sig gøre, og det kunne dermed bevises, at oplysningerne i lærebøgerne var forkerte. Undersøgelsen er siden blevet gentaget to gange: I 2013 blev der registreret 7.756 harer, som blev skudt på 904 ture i 269 områder. For 2014 viste resultatet 9.318 harer, som blev skudt på 1.123 ture i 348 områder. Det voksende antal nedlagte harer, antal ture og jagtområder, som blev registreret fra 2012 til 2014, skyldes nok ikke en øget

jagtaktivitet, men snarere, at jægerne nu var vidende om, at man var i gang med at registrere resultaterne fra ha-

OPLYSNINGER VIA FACEBOOK

Undersøgelse af, hvor mange harer, der bliver skudt på Færøerne, er baseret på, at jægerne frivilligt skriver deres udbytte ind på en lukket Facebook-side, som hedder "Haruskjóting i Føroyum" (*Harejagt på Færøerne*). På denne side skriver jægerne, i hvilket jagtområde de har været, dato, hvor mange harer de fik og hvor mange, der var med på turen. Oplysningerne bliver siden ført over i en database, hvor beregninger og sammenligninger bliver gjort.

Sæt X i kalenderen...

JAGT & NATURMESSE 2015

Oplevelser for hele familien!

I samarbejde med:

29.-30.
aug. 2015
kl. 10-17

JAGTREJSER - TROFÆUDSTILLINGER - RIFFELSKYDNING - PRÆMIESKYDNING
BUESKYDNING - HESTE & HUNDEOPVISNING - FALKONERSHOW - SPORTSFISKERI
KNIVMAGERE - KLATRING - MOUNTAINBIKE - KANO & KAJAK - ATV KØRSEL

Gram Slot • Slotsvej 54-56 • 6510 Gram • Tlf. 74 82 00 40 • www.gramslot.dk

rejagten, og var derfor mere bevidste om at indrapportere tallene. Ud fra den indsamlede jagtstatistik for årene 2012 til 2014, formoder jeg, at den samlede færøske harebestand ligger et sted mellem 15.000 og 20.000 harer.

Facebook var nøglen til jagtstatistikken

Men hvordan bærer man sig ad med at få fat på jagttal et land, hvor der ikke findes nogen officiel jagtstatistik? Jo, man opretter en Facebookside for harejægere, hvor jægerne så kan rapportere deres fangst og oplevelser. Oplysningerne bliver derefter ført over i en database, hvor udregninger og sammenligninger siden bliver gjort. Ideen med Facebook-gruppen viste sig at være genial, og der kommer oplysninger ind, som ellers aldrig ville være kommet frem. Jægere og akademikere får en helt anderledes kontakt ved at benytte Facebook, og den mistillid, der

ofte findes mellem forskere og brugere, bliver væsentlig mindre. Gennem jagtsæsonen kan jægeren så følge med i, hvordan det går i de forskellige områder. Den lille "data-brik", som hver enkel jæger er i besiddelse af, bliver således samlet i et fælles puslespil, og jægeren kan - med sine egne tal som udgangspunkt - følge med i, hvordan harejagten forløber rundt omkring på Færøerne. At tallene er deres egne, er væsentligt for jægerne, i modsætning til i Danmark og i andre lande, hvor tallene ofte kommer fra fredningsfolk og ornitologer, som ofte har til hensigt, at formindske eller helt at stoppe jagten. Der er selvfølgelig gået lidt sport i det, da jagtresultaterne nu er blevet officielle, og jægerne kan se hinanden over skulderne, men indtil videre er det ikke gået ud over harebestanden. Nu ved man, hvor mange harer der bliver skudt, og hvis det i fremtiden skulle vise sig, at antallet af nedlagte harer formindskes væsentligt over

en årrække, kan ejeren eller myndighederne gribe ind for at nedbringe fangsttrykket.

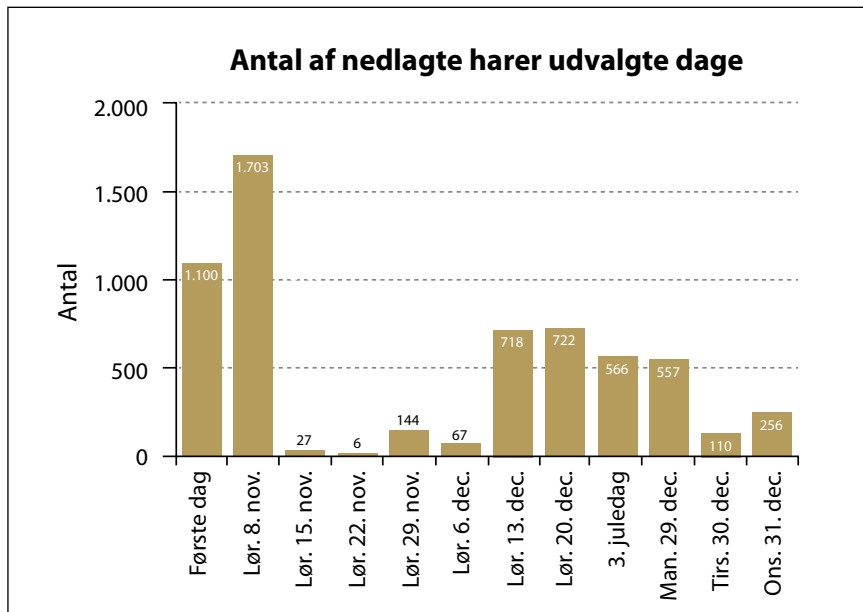
Den årlige jagtrapport

Når jagtsæsonen er slut, bliver der udarbejdet en rapport, hvor alle resultaterne sammenfattes. Sidste års rapport nåede op på 75 sider. Foruden registrering af resultaterne fra hver enkelt af de i alt 1.123 jagtture, kan man i rapporten læse, at der i det bedste jagtområde, blev nedlagt 214 harer for hele sæsonen. På den tur, hvor der blev nedlagt flest, fik 8 jægere 66 harer, men det mest almindelige udbytte var dog 1-4 harer pr. tur, som var tilfældet for 44 % af jagtturene.

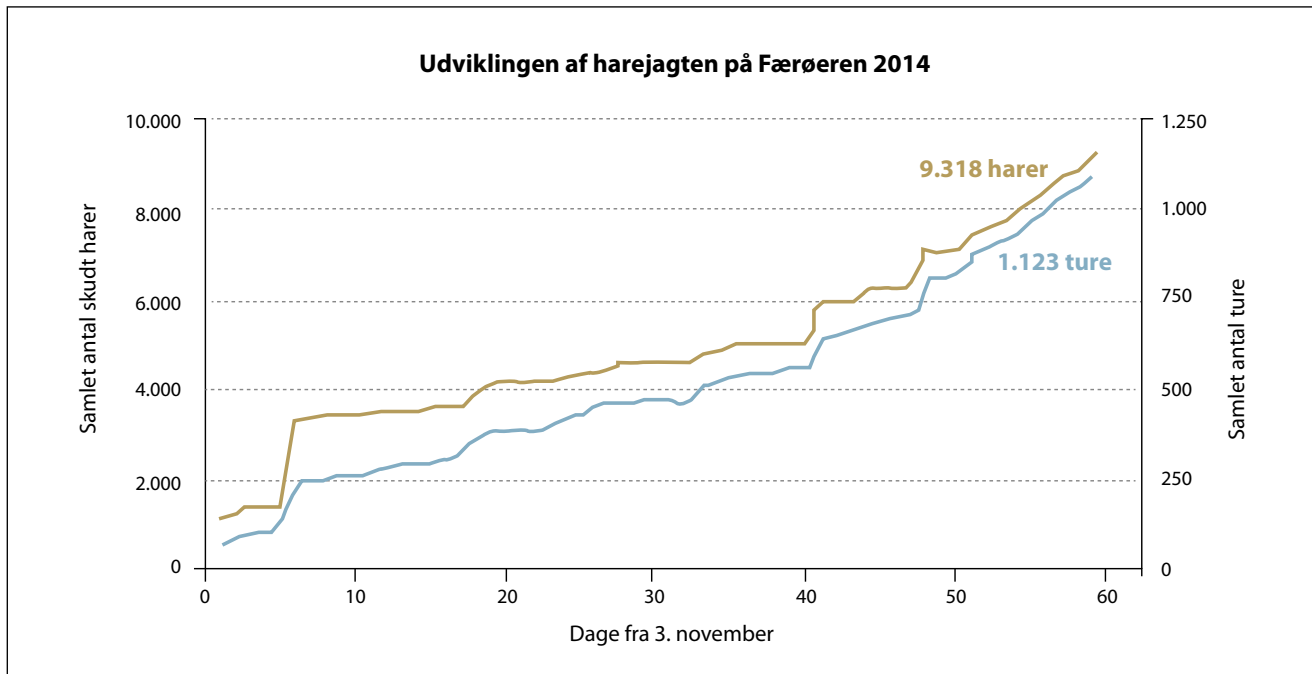
Det er meget forskelligt, hvor mange jægere, der er med på en tur, og også, hvor mange ture, der bliver foretaget i et område. Det har selvfølgelig indflydelse på det samlede antal harer, der skydes. Hvis man i beregningerne tager hensyn til, hvor mange jægere der var med på hver tur, og hvor mange jagtture, der blev foretaget i et område, ændrer rækkefølgen sig af de "bedste områder". Øverst på listen er nu et jagtområde, hvor man i gennemsnit fik 11,0 harer pr. gevær pr. dag. Ser man på hele Færøerne, blev der i jagtsæsonen 2014 skudt 3,1 harer pr. gevær pr. dag, som er det samme som for året 2013.

Når man sammenligner de forskellige områder, er der stor forskel på, hvor mange harer, der skydes i hvert jagtområde i løbet af sæsonen. Hvis man ser på alle de 334 jagtområder, som det er lykkedes at få tal fra, var det mest almindelige, at det samlede udbytte i et område var mellem en og ti harer for hele sæsonen. Resultaterne viser samtidig, at 25 % af de i alt 9.318 harer blev nedlagt i de 235 jagtområder, hvor man fik færrest harer, hvori- mod de 16 bedste områder står for de sidste 25 %.

I rapporten vises der med figurer, hvor

Selv om det på Færøerne er tilladt at skyde harer ca. 50 dage om året, er det især på lørdage, at jagten foregår. På figuren er vist, hvordan udbyttet var 12 bestemte dage i 2014: Den første dag i jagtsæsonen, 7 følgende lørdage, tredje juledag og så de tre sidste dage i sæsonen. På de i alt 1.123 jagtture, der blev foretaget i 2014, blev 55 % af turene foretaget og 74 % af harerne skudt i disse 12 dage.

Udviklingen af harejagten på Færøerne gennem hele sæsonen i 2014. Her ses, hvor mange harer der blev skudt pr. dag og hvor mange ture, der blev foretaget de enkelte dage i jagtsæsonen.

mange ture, og hvor mange harer, der blev nedlagt på hver ø og i hver bygd, og man kan læse, at 74 % af det totale årlige udbytte blev skudt på 12 af de tilsammen 50 dage i sæsonen, hvor det var tilladt at gå på jagt.

På den første tur i jagtsæsonen, og også nogle af de efterfølgende ture, er det mest almindligt, at flere går på jagt sammen. Udbyttet bliver så jævnt fordelt mellem alle, der var med, uanset hvor mange harer, man selv har skudt. Som sæsonen skrider frem, bliver antallet af jægere, der er med på en tur, mindre, og mod slutningen, er jægeren ofte alene på turen. Set over hele sæsonen, var antallet af jægere på et hold mellem 1 og 17. På halvdelen af turene var de to jægere og i 30 % af tilfældene var jægeren alene på turen. Interessen for harejagt er stor på Færøerne. Over hele sæsonen var der ca. 1.200 jægere, som deltog i harejagten i 2014, og det må antages

at være meget, da Færøernes samlede befolkning kun er på 48.000, og at det endnu kun er mænd, som deltager i harejagten.

Selv om sæsonen for harejagt på Færøerne forlængst er overstået, rapporteres der stadigvæk om harer, som bliver fundet "selvdøde" rundt omkring - harer, som formodentligt er døde af sult eller sygdomme. Den eksakte dødsårsag vides ikke, men antallet af disse "selvdøde" harer er temmelig stort, så selv om der ikke havde været nogen jagt på den færøske hare, ville harebestanden nok ikke have været væsentligt større, end den er. Imens venter de færøske jægere spændt på den 2. november, da de igen kan gå på harejagt i de færøske fjelde.

Tekst / foto / diagrammer / tabeller:
Eyðfinn Magnussen, lektor i biologi ved Færøernes universitet, eyðfinn@setur.fo

På Færøerne findes der ikke nogen officiel jagtstatistik, og jægerne skal heller ikke rapportere deres udbytte til myndighederne. Undersøgelsen af den færøske harejagt i 2014 var særdeles vellykket. Selv om rapporteringen af udbyttet er frivillig, lykkedes at få tal fra 348 af de ialt 454 jagtområder, der findes på Færøerne. For 10 af de 15 øer, hvor det er muligt at skyde harer, lykkedes det at få tal fra alle jagtområderne. Resultaterne samles i en rapport, som for 2014 nåede op på 75 sider. Rapporten er tilgængelig på internettet.

JAGT & JÆGERE

Juni / Juli 2015 | www.dls-jagt.dk | 24. årgang

**Jægere mod
Cancer**

Harejagt på Færøerne